

در پیامی رئیس جمهور درگذشت مادر شهید همت را تسلیت گفت

گروه سیاست: رئیس جمهور در پیامی درگذشت حاجیه خانم نصرت همت، مادر بزرگوار شهید گران قدر سردار محمدابراهیم همت، فرمانده شجاع و فداکار لشکر محمد رسول الله(ص) را تسلیت گفت. متن پیام تسلیت حجت الاسلام حسن روحانی...

صفحه ۲

سه شنبه ۱ مهر ۱۳۹۹ • ۴ صفر ۱۴۴۲ • ۲۲ سپتامبر ۲۰۲۰

گفت وگو با سفير پيشين ايران در فرانسه نباید از هیچ پنجره کوچکی عبور کنیم

گروه دیپلماسی: دیپلمات است و از مدیرکلی تا سفارت در حوزه اروپا متمرکز بود. ابوالقاسم دلفی، بین سال ۹۶ و ۹۷ سفير جمهوری اسلامی ایران در فرانسه بود؛ اما با درخواست بازتستستکی، عطای سفارت را به لقایش بخشید. پیش از انتصاب...

صفحه ۶

سال هجدهم • شماره ۳۸۲۳ • ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

چرا آمریکا دست بر ماشه دارد؟

فریدون مجلسی • تحلیلگر روابط بین الملل

آمریکا نزدیک دو ماه قبل از شورای امنیت تقاضا کرد که با توجه به آنچه عملکرد تهدیدآمیز جمهوری اسلامی می خواند، تحریم معاملات تسلیحاتی ایران که دوره ۱۰ساله آن براساس برجام در همراه امسال به پایان می رسد، تمدید شود. این تقاضا از سوی شورای امنیت نباید نشد و حتی کشورهای غربی حامی آمریکا به آن رای ندادند. آمریکا یک ماه قبل ابراجشدن مکانیسم ماشه مندرج در قرارداد برجام را اعلام کرد. این تقاضا از سوی اعضای شورای امنیت تأیید نشد، زیرا آمریکا از برجام خارج شده است و منطقاً نمی تواند به ابزارهای الزام آور آن استناد کند. این تعبیر مورد قبول دولت ترامپ نیست، به همین دلیل برای پایان یک ماهه آغاز مکانیسم ماشه که در آستانه آن هستیم خطونشان کشیده و اعلام کرده به طور یک جانبه آن تحریم ها را اجرا می کند و کشورها و شرکت هایی را هم که برخلاف آن عمل کنند، تحریم خواهد کرد. ظاهراً تهدید آمریکا گواه بر این است که می داند تحریم های مکانیسم ماشه را فقط با تحمیل می تواند عملی کند. ترامپ در این میان قرارداد صلح امارات متحده و اسرائیل و تفاهم نامه ای هم میان بحرین و اسرائیل در کاخ سفید به امضا رساند که نگرانی از تهدید ایران را دلیل آن برشمرد، اما کیست که از گرمی روابط کشورهای جنوبی خلیج فارس با اسرائیل از چندین سال پیش و در واقع از همان زمان که مذاکرات برجام در اروپا در جریان بود، آگاه نباشد؛ اما انتخاب این زمان برای ترامپ جنبه تبلیغاتی و تهدید هم دارد، شاید به این امید که در انتخابات پیش رو آرای بیشتری نصیب او کند.

ادامه در صفحه ۲

مقام معظم رهبری:

پذیرش قطع نامه از سوی امام (ره) مبتنی بر عقلانیت و تدبیر بود

صفحه ۳

اصولگرایان در انتظار کابینه نظامی؟

مالک شریعتی نیاسر نماینده تهران گفته دولت ۱۴۰۰ کابینه جنگ می خواهد

گروه سیاست: «دولت ۱۴۰۰ کابینه جنگ می خواهد»؛ این را مالک شریعتی نیاسر نماینده تهران در صفحه شخصی خود در توییتر با اشاره به فرارسیدن سالگرد آغاز جنگ نوشته و این طور ادامه داده است: «هفته دفاع مقدس گرمی باد! امروز جنگ اقتصادی به مراتب پیچیده تر از جنگ نظامی ۴۰ سال قبل است. خون و آتش و گلوله ندارد اما خون جگر، آتش فشان و ترکش بسیار. خانه ای ویران نمی کند اما خانواده بسیار. پدرها را نمی کشد اما غرور پدرها را بسیار. تحریم ها سال ها می ماند. دولت ۱۴۰۰ کابینه جنگ می خواهد». خواسته این نماینده اصولگرا که به احتمال زیاد مکنون قلبی صرفاً او

نخستین فرمانده سپاه در گفت وگو با «شرق»:

هاشمی احتمال حمله عراق را داد بنی صدر گفت دروغ است

صفحه ۲

یادداشت

پیدا و پنهان حمله عراق به ایران

کشور الجزایر در اسفند ۱۳۵۳ با میانجیگری رئیس جمهور الجزایر، موافقت نامه ای بین شاه و صدام حسین، معاون رئیس جمهوری عراق، به امضا رسید و بیانیه ای در چهار ماده انتشار یافت که مبنای عهدنامه ۱۹۷۵ قرار گرفت. این چهار ماده عبارت بودند از:

۱. مرزهای خشکی دو کشور بر مبنای صورت جلسات مذاکرات ۱۹۱۲ تهران و پروتکل ۱۹۱۳ استانبول تعیین شود.
۲. مرزهای آبی دو کشور بر مبنای خط تالوک، یعنی خط القعر رودخانه ها تعیین شود.
۳. روابط دو کشور بر مبنای حسن هم جواری و عدم دخالت در امور یکدیگر و عدم حمایت از مخالفان هم و جلوگیری از تردد غیرقانونی در مرزها برقرار شود.
۴. سه بند فوق اجزای یک راه حل کلی بوده و از هم تفکیک ناپذیرند.

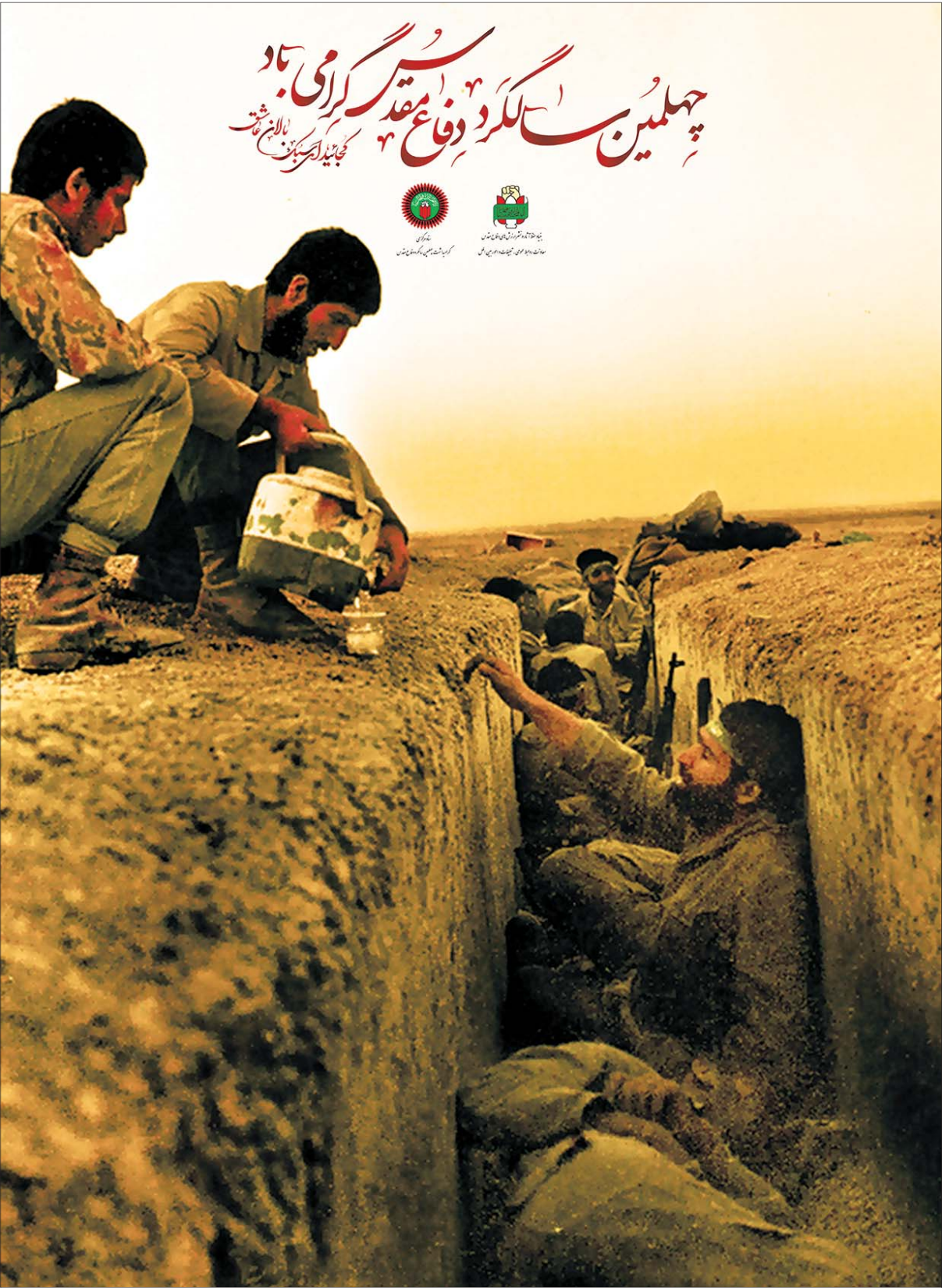
در حقیقت هدف اصلی رژیم بعثی عراق از انعقاد معاهده الجزایر، مهار کردن قدرت کردها و اعمال حاکمیت بر مناطق کردنشین و فرار ۱۷۰ هزار نفر از کردهای بارزانی به ایران بود و رادیو انقلاب ایران هم در عراق تعطیل شد. در دوران حاکمیت حزب بعث در عراق، این کشور جزء بلوک بندی ابرقدرت شرق، یعنی اتحاد جماهیر شوروی بود. کشور اتحاد جماهیر شوروی در ششم دی ۱۳۵۸ کشور افغانستان را به اشغال خود درآورد و روس ها که از سال های دور دنبال دستپایی به آب های گرم خلیج فارس بودند، به اهداف خود نزدیک تر می شدند و فرار میلیون ها آواره افغان به ایران و حمایت ایران از مجاهدین افغانی و مخالفت با اشغال افغانستان، موجب تقویت همکاری شوروی با دولت عراق از دیگر موجهاتی بود که صدام را برای حمله به ایران تشویق می کرد. علاوه بر این، شوروی انقلاب در ۱۸ آبان ۱۳۵۸ مواد ۵ و ۶ قرارداد دوستی شوروی و ایران را که در سال ۱۹۲۱ منعقد شده بود، لغو کرد. سیستم سلاح ارتش عراق روسی بود و سیستم سلاح ارتش ایران، آمریکایی و برتری قدرت نظامی ایران در سال ۱۳۵۴ منجر به انعقاد قرارداد ۱۹۷۵ شد که در واقع این قرارداد تحمیلی بود از طرف رژیم شاه به رژیم بعث عراق. از زمان انعقاد قرارداد ۱۹۷۵ تا پیروزی انقلاب اسلامی، کمتر از چهار سال طول کشید. در این سال ها، ارتش ایران مجهزتر شده بود و جنگنده های اف ۱۴ که پیشرفته ترین هواپیماهای آفندی زمان خود بود، در نیروی هوایی ارتش عملیاتی شده بود. عراق نیز که در سال ۱۹۷۵ به دلیل قدرت ارتش ایران تسلیم قرارداد الجزایر شده بود، با تقویت ارتش خود در این چهار سال، نباید هوس دست و پنجه نرم کردن با چنین ارتش مقتدری را در سر می پروراند، ولی چه اتفاقی افتاد که ارتش ایران توانست طرح های عملیاتی آفندی خود را در سال ۱۳۵۹ به نحو مطلوب انجام دهد؟ و چه دست هایی در کار بود که زمینه را برای تجاوز عراق فراهم آورد؟

ادامه در صفحه ۴

سید محمود علیزاده طباطبایی

تاریخ منازعات ایران و عراق و زمینه اختلاف های سرزمینی ایران و عراق به دوران صفویه و انعقاد عهدنامه قصر شیرین در سال ۱۶۳۹ میلادی برمی گردد. تا قبل از این تاریخ، عراق کنونی بخشی از قلمرو ایران بود و با انعقاد عهدنامه قصر شیرین، عراق از ایران جدا و ضمیمه امپراتوری عثمانی شد. با کودتای عبدالکریم قاسم در سال ۱۳۳۷ هجری شمسی در عراق و تغییر رژیم سلطنتی به جمهوری، روابط ایران و عراق رو به تیرگی گذاشت و با روی کار آمدن حزب بعث در سال ۱۳۴۸، رابطه سیاسی دو کشور قطع شد. حزب بعث با اندیشه ناسیونالیسم عربی و وابستگی به شوروی و تفکر ضد ایرانی و ضد شیعی، پاکسازی ایرانی ها را از عراق شروع و هر کس را ریشه ایرانی داشت از عراق اخراج کرد و در دوران حکومت پهلوی، یکی از تهدیدهای ایران، حکومت عراق بود. در ۲۱ بهمن ۱۳۵۲ در تیر مرزی ۳۴۳، مجاور شهر مهران، درگیری گسترده مرزی موجب تلفات سنگینی به مرزداران ایران شد و اختلاف های مرزی منطقه میمک که برابر قرارداد ۱۹۱۳ عثمانی واگذار شده بود، از موجبات اختلافات مرزی ایران و عراق بود که هر دو کشور به سازمان ملل متحد شکایت بردند. ارتش ایران در آماده باش کامل بود و تهدیدهای طرفین به صورت گسترده مطرح بود. برتری ارتش ایران بر ارتش عراق انکارناپذیر بود و ارتش ایران طرح هایی عملیاتی در سه تیرو برای مقابله با عراق تهیه کرده بود که در هر سه تیرو، طرح ها آفندی بود. طرح ابومسلم با اهداف نظامی معین در نیروی زمینی به تصویب رسیده بود. هدف طرح ابومسلم، بغداد بود و هدف ابومسلم ۲، مناطق نفت خیز جنوب عراق و ابومسلم ۳ مناطق نفت خیز کرکوک بود. این طرح ها دارای پیوست اطلاعات، لجستیک، نیروی انسانی، مخابرات، مهندسی و پشتیبانی هوایی بود. طرح نیروی هوایی ارتش با هدف انهدام پشت جبهه ارتش عراق به نام طرح البرز و طرح نیروی دریایی طرح ذوالفقار بود. ارتش ایران آمادگی کامل برای اجرای طرح های نظامی علیه عراق داشت و درگیری های مرزی بین ایران و عراق به صورت مستمر وجود داشت تا و ساطت شورای امنیت سازمان ملل از ۱۶ اسفند ۱۳۵۲ آتش بس بین ایران و عراق برقرار شد. در این سال ها، ایران از بارزانی ها حمایت می کرد و از این راه حکومت بعثی عراق را تحت فشار قرار می داد و عراق هم از مخالفان حکومت ایران حمایت می کرد و حتی امکانات رادیویی در اختیار گروه های طرفدار امام خمینی(ره) قرار داده بود. این امر موجب شد در حاشیه اجلاس سران اوپک در

چهلین سالگرد وقوع معترک لاری با
کمیته فرهنگی دانشجویان

